

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

ความผันแปรตามฤดูกาลในพฤติกรรมของลิงวอกภูเขา
(*Macaca assamensis*) ณ วัดถ้ำปลา จังหวัดเชียงราย

ผู้เขียน

นายคมกริช แก้วพันธ์

ปริญญา

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (ชีววิทยา)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผศ. ดร. นันทิยา อัจจิมารังษี

บทคัดย่อ

การศึกษาพฤติกรรมของลิงวอกภูเขา ณ วัดถ้ำปลา จังหวัดเชียงราย ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 ถึง เดือนมกราคม พ.ศ. 2553 พบว่า มีลิงวอกภูเขาในบริเวณนี้อยู่ 4 กลุ่ม โดยมีจำนวนจากการนับโดยตรงผันแปรไปในแต่ละเดือนอยู่ในช่วง 130 ถึง 163 ตัว การสังเกตพฤติกรรมด้วยวิธีการแบบส่องกราดเฉพาะในช่วงกลางวัน 06.00–18.00 น. จำนวน 5-6 วันต่อเดือน ได้ข้อมูลจำนวน 14,714 จุดข้อมูล พบว่าลิงวอกภูเขามีการแสดงพฤติกรรมการพักผ่อนมากที่สุด ร้อยละ 29.3 รองลงมาเป็น การกินร้อยละ 22.7 การเดินทางร้อยละ 16.2 การทำความสะอาดร่างกายร้อยละ 13.2 การเล่นร้อยละ 12.3 การก้าวร้าวร้อยละ 3.6 และพฤติกรรมทางเพศร้อยละ 2.7 ลิงมีพฤติกรรมต่างๆ ผันแปรไปในแต่ละเดือน มีการพักผ่อนสูงสุดในเดือนธันวาคม มีการกินอาหารมากที่สุดในเดือนเมษายน และมีการเดินทางมากที่สุดในเดือนมกราคม วัดถ้ำปลาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ จึงพบว่าลิงที่วัดนี้มีปฏิสัมพันธ์กับมนุษย์หลายกลุ่ม ได้แก่ นักท่องเที่ยว พระสงฆ์ พ่อค้าแม่ค้าและชาวบ้านโดยส่วนใหญ่ นักท่องเที่ยวมักเข้ามาชมลิง ให้อาหารแก่ลิง ถ่ายวิดีโอ และบางครั้งมีการไล่ลิงเนื่องจากลิงเข้ามาแย่งของ พบว่าลิงกินอาหารจากมนุษย์มากถึงร้อยละ 61.7 อาหารส่วนใหญ่มักเป็นถั่วลิสง ถั่วเขียว ขนมันปิ้ง และข้าว ส่วนอาหารจากธรรมชาติมีร้อยละ 38.3 ประกอบด้วยเห็ดไทร มะขาม มะม่วงป่า และ อาหารตามธรรมชาติอื่นๆ เช่น แมลงเม่าและหนอนผีเสื้ออีกเล็กน้อย ลิงวอกภูเขาใช้เวลา แตกต่างกันในแต่ละ พื้นที่ย่อย เช่น บนต้นไม้ ร้อยละ 37.5 รองลงมาเป็นพื้นดินร้อยละ 29 สิ่งก่อสร้างต่างๆ ร้อยละ 25. บนภูเขาร้อยละ 6.3 และธารน้ำร้อยละ 2

Thesis Title Seasonal Variations in Behavior of Assamese Macaque
(*Macaca assamensis*) at Tham Pla Temple, Chiang Rai Province

Author Mr. Komkrich Kaewpanus

Degree Master of Science (Biology)

Thesis Advisor Asst. Prof. Dr. Nantiya Aggimarangsee

ABSTRACT

The behavioral studies of Assamese macaques at Tham Pla Temple, Chaing Rai Province from February 2009 to January 2010 revealed that there were four groups of macaques. The population number counted directly varied in each month between 130 to 163 individuals. The behavioral observation by scan sampling method during day time (06.00 to 18.00hr.) resulting in 14,714 data points. Resting was the most common behavior (29.3%) followed by feeding (22.7%), traveling (16.2%), grooming (13.2%), playing (12.3%), aggression (3.6 %) and sexual behavior (2.7%). Their behavior varied in each month. Resting was highest in December, feeding was highest in March and traveling was highest in January. Tham Pla temple is a popular tourist spot. Therefore, the macaques interacted with many groups of humans such as tourists, monks, merchants and local people. Most of the tourists visited the temple to watch, give food, take pictures and video of the macaques and sometimes chase the monkeys away when their belongings were stolen. The macaques consumed more food from human (61.7%) including peanuts, bananas, bread and rice. They also consumed natural food (38.3%) including fig, tamarind, wild mango as well as other natural food such as termites and caterpillars. The macaques spent different time at various niches such as on the trees (37.5%), on the ground (29%), at different buildings (25.2%), on the mountain (6.3%) and at the stream (2%).